

יניב קקון, "כבר עכשיו פונים אליו ממקומות שונים בארץ כדי ללמוד את המודל שלנו כאן"

אאלהד

השבת כולנו

אידיאולוגיה, ערכים, נתינה, הדדיות, קהילתיות – נשמע לכם פאסה? ■ יניב קקון, רכז תנועות הנוער של אשדוד, משוכנע שהעקרונות האלה עוד יהפכו את העיר שלו למקום טוב יותר ■ בספר השירים החדש שלו, "שכונה", הוא מיישם את החזון הזה הלכה למעשה: את היצירה ליוו 20 אמנים מקומיים, שיציגו עבודות בהשראת שיריו במרכז מונארט ■ או כמו שאומר המשורר: "עשיית הטוב, הקהילתיות והשותפות עוד יהיו ערכים מקובלים שאינם שמורים לפראירים"

■ אשר קשר // צילומים: אבי רוקח

לא רק מדבר אלא גם מגשים, אומרת עורכת הספר, המי שוררת (האשדודית, כמובן) סמדר שרת. "זו ההגשמה האידיאולוגית שלי, של תפיסת עולם שעיקרה דיאלוג וקהילה", אומר קקון. "הספר הוא חלק מפרויקט של אנשים רבים מתוך הקהילה היוצרת באשדוד: המשורה, עורכת הספר וכי" 20 אמנים שאיירו, ציירו, פיסלו וצילמו על פי שירי הספר. כל התהליך נעשה תוך דיאלוג אמנותי מתמיד בין היוצרים המעורבים". "זה איננו ספר שירה מן השורה", אומרת שרת, "והו מסמך רעיוני המשלב שירים ונשען על עקרונות השי בה קהילתיות. שירתו של יניב ניוונה ממעגלי החיים הר חיים: המשפחה, השכונה, הקהילה, הסביבה. קקון מנהל דיאלוג תמידי עם החברה סביבו במאבקו בלא כלום, ובלחיות את הרגע, כפי שהוא מפרט ברשימה החותמת את הספר".

"מהשכונה שלי לאחר הסרת הפיגומים נותר חיוך המעטר את הסמטה שלי" (יניב קקון, "ניתוח")

יניב קקון נולד באשדוד ב-1980. אביו, חיים, הוא סמ"כ"ל שיוק ופרסום בחברת בני התיכון ואמו, יהודית, היא גננת ואשת חינוך. יניב הוא הבכור מבין ארבעה אחים: רועי (28), שחקן בתיאטרון הקאמרי ובתיאטרון אורנה פורת), ארו (22) וקוראל (20), השתחררה זה עתה מהצבא). "כשגילתי", מספר קקון, "עברנו דירה לעתים קרובות למדתי בתוך אשדוד, או הייתי צריך להתרגל כל פעם מחדש לחברים חדשים בשכונה, וגם בכיתות החי רשות. כך גיליתי חיבורים קהילתיים מעניינים כל פעם מחדש. אני משער שמעברים כאלה גורמים לך להיות בעל חושים מחודדים ומורעות גדולה יותר לסביבה שלך. אתה לא מקבל דברים כמוכנים מאלהם, בכל מה שקשור לקהילה ולקשרים חברתיים".

את הקשרים החברתיים העיקריים שלו יצר קקון בתי כון מקיף ו' ובשטב דותן של צופי אשדוד. "הניסיון הראשון המשמעותי שלי כמוביל חברתי וקהילתי היה כאשר

ל רלתות חרדי השירותים של המכון לחינוך דמוקרטי בסמי" נר הקיבוצים מופיעים השלטים "חלוצים" ו"חלוצות", שמכ" וונים את באי המקום – כל אחד (ואחת) על פי מינו. במבט ראשון יש משהו חגיגי וארכאי בשי לוט דלעיל (כמו כל דבר, כמעט, שנקשר במילה קיבוצים). אולם למרבה הפלא והציניות, הפגישה עם יניב קקון, אשר די שלומך במקום, מעניקה לפתע משמעות חדשה ורועי ננה למילה חלוציות ולמושג אידיאולוגיה, ונותנת תק וזה חרשה לעתיד לבוא.

הסיבה הרשמית לפגישה עם קקון (30), רכז תנועות הנוער בחברה העירונית לתרבות הפנאי באשדוד, היתה ספר השירים החדש והראשון שלו, "שכונה", שיושק בשבוע הבא במרכז מונארט, במקביל לפתיחת תערוכת הציורים של מיטב אמני אשדוד, שמלווים את השירים בספרו. אולם הספר והתערוכה הגלויות הם רק חלק מהי מטרה הגדולה של קקון. וכפי שתקראו מיה, מרובר במי טרה גדולה בכל קנה מידה.

"הספר הוא מסר", מצהיר קקון בפנים רציניות וחרדי רות מטרה, "הוא תמצית האידיאולוגיה והאוטוביוגרפיה האישית שלי, של התפתחות היחיד בתוך חברה יוצרת, תוך קיום דיאלוג תמידי ביניהם. אני באמת מאמין שהדרך ליצירת שינוי חברתי טמונה בעוצמת המעשה שיהפוך את מערכת הנורמות על פיה יצירת מצב שבו עשיית הטוב, הקהילתיות והשותפות יהיו ערכים מקובלים שאינם שמורים לפראירים, כמו שזה נראה כיום". ואם המסר הזה נשמע לכם נאיבי, נראה שאתם לא מכירים את קקון. הוא מתכוון לזה ברצינות וכמו שהרבה דברים אחרים, הוא גם יעשה הכול כדי להגשים את החי וזן האוטופי שלו. ובהקשר זה – הספר הוא לא רק מסר, הוא גם כלי. כלי שהביא תעסוקה לעשרות מבני העיר. "קח את העובדה שבספר לוקחים חלק 20 אמנים ואמניות בני העיר, המתכתבים עם השירים וזה עם זה ומביאים אל קהל הקוראים שיהי חברתי מגוון ומרתק – ותבין שקקון

אתר

השבת כולם

לעסוק, כמובן, בעשייה קהילתית. "התחלתי לעבוד בעיירות פיתוח בכל רחבי הדרום", הוא מספר, "הייתי בכל מקום, מנתיבות ועד ירוחם. שם גם פגשתי את נורית, אשתי לעתיד, בזמן שהיתה בשנת שירות".

ומה עשית בירוחם?

"בעיקר ליווי וחינוך שבטי צופים. אני עובד על סמך שלושה עקרונות, שהתחלתי כבר אז בגיבושם. העיקרון הראשון הוא עיקרון החשיבה הקהילתית. חשיבה שלוקחת אחריות על הקהילה סביב הקבוצה החינוכית בה אנו פועלים. כשנכנסתי לתפקיד ריכוז תנועות נוער, פנה אליי אחד המדריכים הצעירים המובילים ואמר לי כי בפגישה שנערכה לפני שהגעתי הוחלט כי השנה אנו משקיעים בעצמנו, ברמת ההדרכה, בדנמיקה ובבירור ערכי מחורש, כדי שבשנה הבאה נהיה מוכנים לצאת החוצה אל הקהילה. בתגובה לדבריו ביקשתי ממנו לצאת עימי ועם עוד שני מדריכים שהתלוו אלינו לנסיעה קצרה בסובארו סטיישן החבוטה שלי. ביקשתי מהם להתבונן בחניכים שחווים לבתיהם ומספרים להורים ולבני משפחתם על הפעילות שעברו. הסברתי להם כי בעיני ההורים והאחים הם המורה בבית הספר השכונתי וכל מי שסביבם הם בני הקהילה".

הם הבינו למה אתה מתכוון?

"הם הבינו בדיוק, שאין הברל בעצם בין השקעה בעצמנו לבין יציאה החוצה, אלא השלמה בין שני הרברים. המניע בעצם לעליית רמת ההדרכה ולפעילות במועדרונית בשכונה, הינו אותו מניע. העשייה והפעילות החינוכית הן חלק אורגני מן הקהילה".

אני אסיר

בבית הכלא האידיאולוגי שלי
בבית הכלא המשפחתי שלי
בבית הכלא הזוגי שלי
וכמו חי בסרט, חומות של תקווה
אני מאושר

(יניב קקון, "031206840")

קקון אמנם פועל על בסיס ערכים שנרמזה היה כי פסו מן העולם, אולם אין ספק כי הוא מחוץ בר לשטח ומודע למציאות הקיימת. כשהוא שומע את הטענה החוזרת כי תנועות הנוער איבדו מהרלוונטיות שלהן הוא מתקומם. "מי שמינה אותי לרכז תנועות הנוער של אשדוד הוא ד"ר יחיאל לסרי, עוד לפני שהפך לראש העיר", מספר קקון, "עכשיו, לאחר שהתמנה לראש העיר, התפקיד שלי קיבל אפילו עוד יותר תוקף".

ילדים בכלל הולכים היום לתנועות נוער?

"אמצע החיים", משה טרקה על פי יניב קקון

"הספר הוא חלק מפרויקט של אנשים רבים מתוך הקהילה היוצרת באשדוד: המשורר, עורכת הספר וכעשרים אמנים שאירן, ציורו, פסלו וצילמו על פי שירי הספר. כל התהליך נעשה תוך דיאלוג אמנותי מתמיד בין היוצרים המעורבים. זו ההגשמה האידיאולוגית שלי של תפישת עולם שעיקרה דיאלוג וקהילה"

"יש מגמה של חזרה. מאות ילדים הולכים כיום לתנועות נוער באשדוד, ואנחנו עובדים יחד להגדיל את המספר. אני מרגיש כי תנועות הנוער כיום הן הקבורה החינוכית שתעמוד בעתיד מול בערות חברתית, מול אדישות ומול דעות קדומות. בתנועות נוער אפשר ליצור מן סוג כזה של שיח שעוסק בתפישת עולם ולקייח אחריות. אם נעשה את זה יחד ובשיתוף זה יעבוד".

אבל איך אפשר בכלל לדבר על עבודה משותפת בעיר כל כך הטרוגנית כמו אשדוד?

"זו בריוק העבודה המרכזית שלי כאן. בניית דיאלוג משותף ומעגלי שיחה. לשמחת, כל תנועות הנוער מקיימות דיאלוג שוטף ביניהן בשנים מאז נכנסתי לתפקידי. לכל תנועות נוער באשדוד יש רכז או רכזת ויחד אנו כותבים את התוכניות התלת שנתיות המשותפות. לכל פגישה מגיעים הרכזים של הנוער העובד, הצופים, נוער צמרת, עזרא, בני עקיבא, השומר הצעיר ובנות בתיה".

וזה מצליח?

"תקשיב, אנהנו נפגשים כל שבועיים. אני מסביר לכולם שרק יחד יעמוד לנו כוחנו מול הקשיים שבחוק, ורק אם נקים דיאלוג".

כאשר אתה הולך בדרך המוכרת לך היטב, אתה מכיר כל פנייה, כל סיבוב, כל שביל צדדי.

בהתחלה זה נוח, אתה יודע, הרגליים כבר לא מתעקמות ואתה יכול לזמזם איזה שיר או לעצום עיניים, טייס אוטומטי... יש כאלה המתמכרים לדרך הידועה הזאת, לשגרת החיים.

ממציאים לעצמם אתגרים, נותנים להם שמות ולעיתים רחוקות נזכרים, כבדרך אגב, בתחילת הפסיעה.

אבל יש כאלה שפתאום רואים גבעה, עמק או הר חדשים, הם רוצים להגיע, לחוות, לגעת...

כן, קשה לעזוב דרך אבל האמיצים מרוויחים גם את ההר הנכסף וגם דרך חדשה, אבנים חדשות ואפילו גרגירי חול

תשיר כבר משהו

"אהבתי את שירי של יניב, כותב הזמר אביתר בנאי, את לבו שיוצא לזולת, הפנאי בתוך החיפזון הנורא להיות איש של חסד. מצאתי בשיריו נחיצות, נשמה, דעת מאוזנת וכישרון".

יניב, איך הגעת לאביתר בנאי?

"בסוף 2007 או תחילת 2008 ערכנו ערב שחגג את תחילת פעילות המודל שלנו בתנועות הנוער. אביתר היה אמור להופיע שם, שנינו הגענו מוקדם לאירוע אז ישבנו בקפיטריה והשיחה התגלגלה. מאוד התקרבנו מאז ואנו ממשיכים להיות בקשר".

יש סיכוי שהוא ישיר את אחד השירים שלך יום אחד? "הלוואי".

(יניב קקון, "דרך")

"ספרו של יניב קקון הוא מזיגה מופלאה של ראייה, תחושה, מחשבה, רגש וערך", אומר ד"ר רביב וייכרט, מורה לחינוך וספרות בחממה לייזמות חינוכית חברתית וממייסדי המכון לחינוך דמוקרטי בסמינר הקיבוצים, "קולו של הספר – המורכב מהמוטו, מהשירה ומהמאמר החותם אותו – הוא קולו של איש חינוך ויוצר, אידאולוג ואדם החווה את העולם בעיניו ובחושיו כולם. איש שלו ראיית עולם מעניינת שיש לה מה להציע ליש-ראל של היום, הן משום שההצעה שהוא מציע היא מעניינת ורלוונטית והן משום שהמכלול שמציג הספר הוא ישראלי כל כך".

"כנראה שלא הייתי מוציא לעולם את שירי אם לא הייתי מגיע ללימודים כאן במכון לחינוך דמוקרטי", מודה קקון. "החונך שלי כאן, ברק לוזון, היה זה שעודד אותי לכנס את השירים יחד, אפרת בן צבי עודדה אותי להוציא אותם לאור ורן כהן אהרונוב עוד לי להוציא אותו לאור".

אבל בסופו של דבר מדובר בפרויקט קהילתי אשדודי לחלוטין ולמהדרין.

"כמובן. העורכת שלי, סמדרה, פנתה אליי לאחר שבסוף 2008 קיבלתי את פרס אשדוד ליוצרים צעירים והשירים והרשימות שבספר הם חלק מתפישת עולם שעיקרה דיאלוג וקהילה".

"מתאים מאוד ש'שכונה' יוצא לאור על ידי הוצאת 'ספרי עיתון 77', מיסודו של כתב העת לשירה 'עיתון 77', אומר דודו בן זינגר, ראש תחום תקשורת קהילתית בחברה העירונית לתרבות הפנאי, "כתב עת שראה את תפקידו בצורך לשנות את האווירה התרבותית והחברתית שמסביב, מתוך תפיסה שספרות וסופרים יכולים להשפיע ועל החברה ולחנך אותה לערכים מוסריים יותר וכך להשפיע על הקוראים בגיבוש השקפת עולמם. תפישתה של ההוצאה לאור חופפת במידה רבה את תפישת עולמו של יניב קקון, איש בעל זווית ראייה מעניינת ורלוונטית לישראל של היום. הישראליות הזו מתבטאת באשדוד, מחוץ געגועים ובית ממנה יוצא המשורר אל העולם ואלה הוא שב".

ברכב כל אשדודי סוג חדש/ישן מערבים דעות קדומות עם לא מעט עשן רק בספסל האחורי יש חלון פתוח יושבים שם ילדים שמשחקים ברוח

(יניב קקון, "שתיקה")

אז מה תעשה כשתהיה גדול?

"אני מתכוון להמשיך ולהנהיג ולהרחיב כמו-בן את מעגלי ההשפעה ההדרית גם באשדוד וגם במקומות אחרים. לשימחתי, כבר עכשיו פונים אליי ממקומות שונים בארץ כדי ללמוד את המודל שלנו כאן".

השקת הספר "שכונה" תיערך ביום חמישי, 13.5, משעה 18:30, במרכז האמנויות "מונא"